

ΜΑΘΗΜΑ Ι

1. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: τερακότα, πλήθος, φουρτούνα, ζελατίνα, κούρα, μιζέρια, ένας
2. Να βρείτε στο διαδίκτυο τη σημασία των λατινικών φράσεων “*scripta manent*”, “*de jure*” και “*terra incognita*”. Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):
 - α. Βρίσκονται σε διάσταση περισσότερο από μία δεκαετία, ωστόσο δεν έχουν επισημοποιήσει το χωρισμό τους _____.
 - β. Ο κ. Νίκος θα κληροδοτούσε στην κόρη του το οικόπεδο διά λόγου. Ωστόσο, η δεύτερη φρόντισε πριν το θάνατο του πατέρα της να γίνουν συμβόλαια της κληρονομίας, μιας που _____.
 - γ. Οι μαθητές που θα δώσουν δεύτερη φορά φέτος πανελλήνιες, θα εξεταστούν στα λατινικά, τα οποία δεν έχουν διδαχθεί ποτέ και αποτελούν _____ γι’ αυτούς.

Οι ασκήσεις που ακολουθούν θα πραγματοποιηθούν ΑΦΟΥ διδαχθείτε την α΄ κλίση των ουσιαστικών, την 1^η συζυγία των ρημάτων και την κλίση του ρ. sum – fui – esse.

3. Να κλίνετε στις πλάγιες πτώσεις ενικού και πληθυντικού όλα τα προσηγορικά ουσιαστικά του κειμένου.
4. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση στην Οριστική Ενεργητικής φωνής όλων των ρημάτων του κειμένου.
5. Να κλιθεί το ρ. sum σε όλους τους χρόνους.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΙΙ

1. Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.
2. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: Γραϊκός, σοσιαλισμός, ναύτης, βεντάλια, πόντος, τουρμπίνα, φουντάρω.
3. Να κλίνετε στις πλάγιες πτώσεις ενικού και πληθυντικού τα ουσιαστικά: Aeneas, filius*, Troia, Graeci*, dolus*, Anchises, natus*, socius*, Italia, ventus*, Africa, regina, pontus*
4. Να κλίνετε τα ακόλουθα ρήματα της 1^{ης} συζυγίας στην οριστική ενεστώτα σε όλους τους χρόνους, τα πρόσωπα και τους αριθμούς: oppugno, expugno, navigo, turbo, porto

Προσοχή! Τα ουσιαστικά με το αστεράκι στην άσκηση 4 να τα κλίνετε ΑΦΟΥ διδαχθεί η β κλίση των ουσιαστικών.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΙΙΙ

1. Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.
2. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: κομφορμιστής, μαρίνα, Σκόπελος, καλτσάκι, βόλεϊ, ιδεαλιστής, ένας
3. Να βρείτε στο διαδίκτυο τη σημασία των λατινικών φράσεων “*ad hominem (argumentum)*”, “*ad populum (argumentum)*” και “*sine qua non*”. Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):

- α. Η πολιτική αγωγή αντιτάχθηκε στα επιχειρήματα της συνηγόρου του κατηγορουμένου _____ και της ζήτησε να επικεντρωθεί στα γεγονότα της υπόθεσης.
- β. Κάποιοι ισχυρίζονται ότι το ταλέντο είναι _____ για να γίνει κάποιος πετυχημένος συγγραφέας.
- γ. Η _____ άποψη ότι η γη είναι επίπεδη καταρρίφθηκε επιστημονικά.

Οι ασκήσεις που ακολουθούν θα πραγματοποιηθούν ΑΦΟΥ διδαχθείτε τη β' κλίση των ουσιαστικών και τη 2^η συζυγία των ρημάτων.

4. **Να κλίνετε στις πλάγιες πτώσεις ενικού και πληθυντικού όλα τα προσηγορικά ουσιαστικά του κειμένου β' κλίσης.**
5. **Να κλίνετε την Οριστική Ενεργητικής φωνής όλων των χρόνων όλων των ρημάτων του κειμένου 2^{ης} συζυγίας.**

ΚΕΙΜΕΝΟ IV

1. **Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.**

2. **Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες:** αντίκα, μινιατούρα, δωμάτιο, ρέμπελος, πειρατεία, νεόδημος, κούραση, συλλέκτης, αρκετός, καρδιοπάθεια

4. **Να βρείτε στο διαδίκτυο τη σημασία των λατινικών φράσεων "alter ego", "casus belli", "de facto", "ex cathedra", "homo sapiens", "corpus" και "ex officio". Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):**

- α. Ο Πρωθυπουργός έχει _____ την αρμοδιότητα να υπογράψει διεθνείς συμφωνίες.
- β. Οι περισσότεροι χαρακτήρες υπερηρώων δεν αποκαλύπτουν το alter ego τους.
- γ. Ο πρέσβης κατέστησε σαφές στον ομόλογό του της γειτονικής του χώρας ότι τυχόν μονομερής ενέργεια στο ζήτημα των συνόρων θα αποτελέσει _____.
- δ. Το _____ με τις σημειώσεις που του έδωσε ο συμφοιτητής του, περιείχε ό,τι έπρεπε να διαβάσει για τις εξετάσεις.
- ε. Θεωρείται ότι ο σύγχρονος άνθρωπος αποτελεί εξέλιξη του _____.
- στ. Η χώρα είναι _____ ανεξάρτητη. Δε μένει τώρα παρά να αναγνωριστεί και de jure.
- ζ. Οι _____ δηλώσεις του για την πορεία της πανδημίας, δεν βασίζονταν σε πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα.

5. **Να κλίνετε σε όλες τις πτώσεις και στους δύο αριθμούς (όπου υπάρχουν δύο αριθμοί) τα ουσιαστικά: concordia, avaritia, suplicia, periculum, beneficium, ingenium, deus.**

6. **Να κλίνετε την Οριστική Ενεργητικής φωνής όλων των χρόνων των ρημάτων: curo, consulto, propulsor.**

ΚΕΙΜΕΝΟ V

1. **Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.**

2. **Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες:** σεκόντο, δεκατιανό, κάμπος, σαμπάνια, λιβελογράφημα, τανάλια, τένοντας, άνεμος, ανιμισμός, πουλάκι, αρχιμάστορας, τέμπλο, αμνησία

3. Να βρείτε στο διαδίκτυο τη σημασία των λατινικών φράσεων “*in memoriam*”, “*memorandum*” και “*status quo*”. Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):

α. Στην εκδήλωση τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή _____ των θυμάτων του Ολοκαυτώματος.

β. Οι εκπρόσωποι των τριών κρατών υπέγραψαν _____ συνεργασίας.

γ. Το _____ της «ισορροπίας του τρόμου» μεταπολεμικά είχε στόχο την αποτροπή ενός πυρηνικού ολέθρου.

4. Να κλίνετε τα: *vir, liber, locus, Vergilius, magister*.

5. Να κλίνετε τα: *teneo, possideo, honoro*.

ΚΕΙΜΕΝΟ VI

1. Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.

2. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: μπουνάτσα – μποναμάς (=δώρο), σερβίτσιο – σερβιτόρος, δεσπότης – δέσποινα (δείτε τις ετυμολογικές παρατηρήσεις του βιβλίου που συνοδεύουν το κείμενο σχετικά με το *p. rossum*), λέγω, τείνω – τόνος – τένοντας, λιμπεραλισμός (=φιλελευθερισμός), μάντης – μανία – μνήμη, άνεμος, στάση – σταθερός, μάστορας – μαέστρος, όρῶ

3. Να βρείτε στο διαδίκτυο και να γράψετε στο τετράδιό σας τη σημασία των λατινικών φράσεων “*sui generis*”, “*(sic)*” → γράφεται σε παρένθεση και “*erga omnes*”. Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου. Μία φράση χρησιμοποιείται σε δύο παραδείγματα (επίσης, να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):

α. Ο Buster Keaton ήταν μία _____ περίπτωση ηθοποιού, σκηνοθέτη, παραγωγού, σεναριογράφου και κασκαντέρ!

β. 1. Η απόφαση του δικαστηρίου που δικαίωσε τους δανειολήπτες έναντι της τράπεζας έχει ισχύ δεδικασμένου _____.

Β. 2. Στο μακεδονικό ζήτημα η ελληνική πλευρά έθετε ως προϋπόθεση επίλυσης τη σύνθετη ονομασία _____.

γ. Ο γνωστός φιλόλογος Χ μου έστειλε επιστολή διαμαρτυρίας και ξεκινούσε “Αγαπιτέ (*sic!*) Γιώργο”!

4. Να κλίνετε τα: *civitas, iudex, lex, mens, consilium, corpus*

5. Να κλίνετε τα: *servo, sto, contineo*

ΚΕΙΜΕΝΟ VII

1. Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.

2. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: καισαρική τομή, φρουτώδης – φρούτο, λέγω – διαλέγω, μάλα (=πολύ), ιμπεριαλισμός, τρίτος, παραμένω – μόνος – μοναξιά – μοναχός, κουαρτέτο, χειμώνας – χιόνι, καστροπολιτεία, ρήμα (θυμηθείτε πώς είναι η λέξη «ρήμα» στα αγγλικά), μνημείο – μνήμη – αμνησία – μανία – μάντις, πόρτο (=λιμάνι), μιλιταρισμός, νεύω (=κάνω νεύμα) – νεύμα, κολωνός (=λόφος) – κολόνα

Προσοχή! Να μελετήσετε στο σχολικό σας βιβλίο και τα σχόλια που αφορούν την ετυμολογική συγγένεια λέξεων της αρχαίας ελληνικής και λατινικής γλώσσας.

3. Να βρείτε στο διαδίκτυο και να γράψετε στο τετράδιό σας τη σημασία των λατινικών φράσεων “*mea culpa*”, “*verbatim*” και “*urbi et orbi*”. Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου.

α. Ο υπάλληλος δήλωσε πως δεν θα πει «_____» για ό,τι συνέβη μιας που θεωρεί ότι η ευθύνη για το λογιστικό λάθος βαραίνει αποκλειστικά τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας.

β. Η εργασία του Νίκου ήταν _____ αντιγραφή ενός άλλου συμφοιτητή του. Όταν αποκαλύφθηκε η λογοκλοπή, μηδενίστηκε στο μάθημα.

γ. Οι εικόνες από τον πόλεμο μεταδόθηκαν μέσω των ειδησεογραφικών πρακτορείων _____.

4. Να κλίνετε τα: *legio, castra* (μόνο στον πληθυντικό), *hostis*

5. Να κλίνετε τα: *conloco, iubeo*

ΚΕΙΜΕΝΟ VIII

1. Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.

2. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: καθεδρικός, έδρα, εγωιστής – εγωμανής, τρίτος – τρία – τριπλός, σιλέτο – σιλό, κηροπήγιο – κεράκι, ύλη (=δάσος) – υλοτόμος, σόλο, κινώ, πόρτο, ιδέα – ειδήμων – είδηση, μένος – μανία – μάντης – μνήμη – μούσα, πλήρης – πλήθος – πλείστος, έάω - έώ (= αφήνω), χάφτω, ολότητα, Δίας

3. Να βρείτε στο διαδίκτυο και να γράψετε στο τετράδιό σας τη σημασία των λατινικών φράσεων “*i priori*”, “*a posteriori*” και “*carpe diem*”. Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (επίσης, να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):

α. Στην ταινία «Ο κύκλος των χαμένων ποιητών» ένας καθηγητής φιλολογίας καλεί τους μαθητές του να χαρούν τη ζωή προτρέποντάς τους _____.

β. Είναι δύσκολο να προβλεφθεί _____ η έκβαση του πολέμου.

γ. Δεν είναι δυνατό να έχω φύγει ήδη με το καράβι για το νησί και να με ενημερώνεις _____ πως τελικά εσύ δε θα έρθεις.

4. Να κλίνετε τα: *Gaius, pugillares, montibus*

5. Να κλίνετε τα: *cogito, video*

ΚΕΙΜΕΝΟ IX

1. Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.

2. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: επταετής, ρήγας – ρηγόπουλο, μόδα – μοντέλο – μοντελισμός, ιμπεριαλισμός – ιμπεριαλιστής, φεμινισμός – φεμινιστής, δάκρυ-μα, ουλή, ποινή – ποινολόγιο – ποινικολόγος, απολαύω – λεία, πατρίδα, Ιούνιος, βαρύς, βαίνω – κατεβαίνω – ανεβαίνω, ποπολάρος

3. Να βρείτε στο διαδίκτυο και να γράψετε στο τετράδιό σας τη σημασία των λατινικών φράσεων “*modus vivendi*”, “*modus operandi*”, “*persona grata*” και “*persona non grata*”. Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (επίσης, να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):

α. Μετά τις αποκαλύψεις για την κακοποιητική του συμπεριφορά απέναντι σε συναδέλφους του, ο ηθοποιός θεωρείται πλέον _____ για πολλούς θεατρικούς παραγωγούς.

β. Η μετακόμιση σε μία ξένη ήπειρο, απαιτεί και αλλαγή του _____ εκείνου που μετακινείται αφού αναπόφευκτα θα έρθει σε επαφή με νέες συνήθειες, νοοτροπίες και κουλτούρες.

γ. Η Ζακλίν Ντε Ρομιγί ήταν Γαλλίδα φιλόλογος και ελληνίστρια, διάσημη για τις μελέτες της σχετικά με τη γλώσσα και τον πολιτισμό της αρχαίας Ελλάδας. Γι' αυτό και πάντα θεωρούνταν στη χώρα μας

δ. Η συγχώνευση των δύο πολυεθνικών επιχειρήσεων προϋποθέτει βαθιές αλλαγές στο _____ της διοίκησής τους.

4. **Να κλίνετε τα:** filius, culter, consul

5. **Να κλίνετε τα:** paro, concito

ΚΕΙΜΕΝΟ X

1. **Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.**

2. **Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες:** αμυντικός, σιέλ, ρήγας, φινάλιστ, πόρτα – πορτιέρης, αμοραλισμός – μοραλιστής, φέρω – φορείο, Ιούλιος, νάμα, ονοματίζω – όνομα, κλειδώνω – κλειδιά, ἴστημι – στοά – στάση – σταθερός – ένσταση/ένισταμαι, έπαινος

3. **Να βρείτε στο διαδίκτυο και να γράψετε στο τετράδιό σας τη σημασία των λατινικών φράσεων “*placebo*”, “*tabula rasa*” και “*in medias res*”. Έπειτα να ταιριάζετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (επίσης, να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):**

α. Σύμφωνα με κάποιες θεωρίες, ο ψυχοθεραπευτής είναι τρόπον τινά ένας _____ επαγγελματίας πάνω στον οποίο οι θεραπευόμενοι μιλώντας προβάλλουν όσα τους προβληματίζουν.

β. Στα πειράματα για την αποτελεσματικότητα των εμβολίων, κάποιοι εθελοντές λαμβάνουν πράγματι το εμβόλιο, ενώ κάποιοι άλλοι λαμβάνουν απλό ορό, δηλ. ένα _____.

γ. Η υπόθεση της Οδύσσειας εκτυλίσσεται _____, αφού στην έναρξη του έπους, ο πολυμήχανος Οδυσσέας βρίσκεται ήδη στο νησί της Καλυψώς μετά από πολλά χρόνια περιπετειών.

4. **Να κλίνετε τα:** moenia, filius, caelum, imperium

5. **Να κλίνετε το:** appello

ΚΕΙΜΕΝΟ XI

1. **Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.**

2. **Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες:** δούκας – δουκάτο, υπερτερώ, φωτοκόπια, πεντικιούρ – πόδια, κομπλέ – πλήθος – πληθυντικός, γνήσιος – γένος – γίνομαι, βία – βίαιος, πυγμή, ζεύγνυμι (=ενώνω, συνδέω), συνθλίβω – σύθλιψη, ποπολάρος, κλάω (=σπάω), αγρότης – άγριος, έδρα, πόστο, πόρτο

3. **Να βρείτε στο διαδίκτυο και να γράψετε στο τετράδιό σας τη σημασία των λατινικών φράσεων “*altera pars*”, “*lapsus linguae*” και “*lapsus calami*”. Έπειτα να ταιριάζετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (επίσης, να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):**

α. Στο διαγώνισμα τετραμήνου Ιστορίας ένας μαθητής αντί για «Ριχάρδος Λεοντόκαρδος», έγραψε «Ριχάρδος Λεοπάρδαλος». Προφανώς υπέπεσε σε _____ λόγω άγχους ή ελλιπούς μελέτης.

β. Οι εκπρόσωποι του 15μελούς συμβουλίου υποστήριξαν ότι οι βανδαλισμοί στο σχολείο προκλήθηκαν από εξωσχολικά άτομα και ζήτησαν η πενθήμερη εκδρομή της τρίτης τάξης να πραγματοποιηθεί. Μένει τώρα να δούμε τι θα αποφανθεί και η _____ του Συλλόγου Διδασκόντων.

γ. Ο παρουσιαστής της ενημερωτικής εκπομπής υπέπεσε σε _____ όταν μίλησε για «φόνο», ενώ αυτός δεν έχει ακόμα αποδειχτεί από τις αρμόδιες Αρχές.

4. α. Να γίνει γραμματική αναγνώριση στα: vi, elephantis
 β. Να μεταφερθούν τα παραπάνω ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.
 γ. Να κλιθούν οι πλάγιες πτώσεις σε ενικό και πληθυντικό της συνεκφοράς: omnes gentes
 δ. Να γίνει Χ.Α. στο γ' πρόσωπο πληθυντικού στην Οριστική της Ενεργητικής φωνής στα ρ.:
seiungunt, audivit
5. Να μελετήσετε τα γραμματικά σχόλια της ενότητας και να γράψετε με τι πτώσεις συντάσσονται οι ακόλουθες προθέσεις: in, cum, apud, ex

ΚΕΙΜΕΝΟ XII

1. Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.
2. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: καλησπέρα – εσπερινός, κούρσα – κουρσάρος – κουρσεύω, δίνω – δοτός – παράδοση – δώρο, δείκνυμι, φουρτούνα, ρήγας, οικοδομή, θηλυκός – θηλάζω, τριπλός – τρία – τρεις, πατρίδα – πατρικός, κύων – κανίς, ονομαστός, θριαμβολογώ – θρίαμβος, άνεμος, ρεβέρ, σπονδές
3. Να βρείτε στο διαδίκτυο και να γράψετε στο τετράδιό σας τη σημασία των λατινικών φράσεων “*dum spiro spero*”, “*mutatis mutandis*”, “*primus inter pares*” και “*prima facie*”. Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (επίσης, να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):
- α. Εχθές απολύθηκα από την εργασία μου. Ουσιαστικά, η επιχείρηση χρεωκόπησε και βρεθήκαμε όλοι στο δρόμο. Ωστόσο, _____ . Αν δε βρω κάτι άμεσα σκοπεύω να επιστρέψω στο χωριό μου και να προσπαθήσω να ασχοληθώ ενεργά με τα αμπέλια μας εκεί.
- β. Η συμφωνία μεταξύ των κρατών φαίνεται _____ πως εξυπηρετεί τα συμφέροντα και των δύο πλευρών. Μένει να δούμε στην πράξη πόσο βιώσιμες θα είναι οι προτάσεις που αναφέρονται στο μνημόνιο συνεργασίας.
- γ. Όπως ο πατέρας του, έτσι κι αυτός _____, ακολούθησε ακαδημαϊκή καριέρα.
- δ. Στο γυμνάσιο και στο λύκειο ο διευθυντής ως _____ οφείλει να είναι πολύ προσεκτικός στις σχέσεις του με τους συναδέλφους του.

4. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται στα ακόλουθα:

filiae: αφαιρετική πληθυντικού

osculum: γενική ενικού

tristis: αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού

mi: δοτική πληθυντικού

omen: γενική ενικού

- β. Να μεταφέρετε στο αντίστοιχο πρόσωπο που άλλου αριθμού τα ακόλουθα:

rediit, dedit, est, es, respondit, amabat

5. Στη πρώτη περίοδο λόγου του κειμένου πώς αλλιώς μπορεί να αποδοθεί ο εμπρόθετος προσδ. της εχθρικής διάθεσης;

ΚΕΙΜΕΝΟ XIII

1. Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.
2. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: σερενάτα, λευκός – λύχνος – λυχνάρι, ρασιοναλισμός – ρασιοναλιστής, μοτέρ – μοτοσικλέτα - μοτίβο, αλέγγρος, πυγμή – μπουινιά, μισεύω (:ξενιτεύομαι)– μισεμός, λιμπεραλισμός, λούστρο, ιμπεριαλισμός, διαλέγω, παιδί – φαύλος, ρήγας – ρηγόπουλο, ρεβέρ, νυχτερινός – νυκτός – νύχτα – νυχτικό, άνεμος, μιλιταριστής –

μιλιταρισμός, βαδίζω – βαίνω – βάδην – βήμα, σιέλ, αστέρι – Στέλλα, στέκομαι – στάση – επανάσταση, αρτίστας, δεσπότης – δεσποσύνη – δεσπόζω – δέσποινα

3. Να βρείτε στο διαδίκτυο και να γράψετε στο τετράδιό σας τη σημασία των λατινικών φράσεων "Curriculum Vitae - CV", "moratorium" και "passim". Έπειτα να ταιριάξετε κάθε φράση στη σωστή περίοδο λόγου (επίσης, να αντιγράψετε τις φράσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σας):

- α. Η επιβολή καθολικού _____ στις εκτελέσεις και η κατάργησή τους ήταν βασικό αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη χώρα προκειμένου να γίνει αποδεκτή η αίτηση ένταξής της στην Ε.Ε.
β. Το _____ που προσκόμισε ο Νίκος στην επιχείρηση είναι πραγματικά εντυπωσιακό. Πιστεύω πως θα τον καλέσουν άμεσα για συνέντευξη και ίσως πάρει και τη θέση.
γ. Στο σελ. 14 του ψηφίσματος, αλλά και _____ μέσα στο συγκεκριμένο κείμενο, γίνεται λόγος για το αναφαίρετο δικαίωμα του ανθρώπου στην ελευθερία.

4. α. Να γραφεί η ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

terror: ονομαστική ενικού
caeli: γενική ενικού
statu: αφαιρετική ενικού
stellarum: γενική πληθυντικού
adversarios: αιτιατική πληθυντικού
aditum: αιτιατική ενικού

β. Να κάνετε Χ.Α. στην Οριστική Ενεστώτα της Ενεργητικής φωνής τα ακόλουθα:

erat, invaserat, potuit

5. Να αναλύσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις σε δευτερεύουσες αναφορικές προτάσεις, όπως στο παράδειγμα (βοήθεια: α. στην αρχή κάθε πρότασης πρέπει να χρησιμοποιήσετε τον κατάλληλο τύπο της αναφορικής αντωνυμίας qui – quae – quod, β. προσοχή στο χρόνο, το πρόσωπο και τον αριθμό του ρήματος της δευτερεύουσας πρότασης):

qui bellum adversus Persen regem gerebat (παράθεση)

=> qui bellum adversus Persen, qui rex erat, gerebat.

ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat (επιθετικός προσδ.)

=>

Sic liberals artes Galli aditum ... dederunt (επιθετικός προσδ.)

=>

ΚΕΙΜΕΝΟ IVX

1. Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.

2. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες: μέγας – μέγιστος – μεγάλος, φάτσα, Δίας, παρμεζάνα, Άκτιο, αρκώ – αρκετός, Αθηναίος – Αθήνα – Παναθηναϊκός, όλος & κινώ, παράδοση – δίνω – δώρο – δοτός, σπέκουλα – σπεκουλάρω, βάδην – ανεβαίνω – κατεβαίνω – βήμα, ουμανισμός – ουμανιστής, ομαλός, φιγούρα, κάπτω (=χάφτω, πιάνω), όνομα – ονομαστός – ονομαστική, όρκος – ορκωτός – ορκίζομαι – επίορκος, τρόμος – τρέμω – τρομοκράτης, σπονδή, κινώ, σερβιτόρος – σερβίρω – σερβίτσιο, ρεκλάμα (=διαφημιστική πινακίδα), βίντεο – ιδέα – ειδήμων – είδηση, φαύλος – παιδί – ρεπουμπλικάνος, πλάκα

3. α. Να μεταφερθούν τα παρακάτω ονόματα στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

bellum (αιτ. εν.)

exercitu (αφ. εν.)

somno (αφ.εν)

nomen(que) (αιτ. εν.)

res (ον.εν.)

somnii (γεν. εν.)

capitis (γεν. εν.)

β. Να κάνετε Χ.Α. στην Οριστική Ενεστώτα της Ενεργητικής φωνής τα ακόλουθα (Προσέξτε! Ανήκουν όλα στη λίστα των 15 σε -ιο ρημάτων):
confugit, aspexit, adfecit, concepit

4. **Να αντικαταστήσετε την αντωνυμία eius από τον κατάλληλο τύπο της suus, sua, suum. Ποια διαφορά παρατηρείτε στη συντακτική λειτουργία τους και στο νόημα;**

Quem simul aspexit Cassius, timorem concepit nomenque eius audire cupivit.

ΚΕΙΜΕΝΟ XV

1. **Να απομνημονεύσετε τη μετάφραση του κειμένου.**

2. **Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες:** στούντιο, μιλιταρισμός, αγρός – αγροτικός – καλλιέργεια – κουλτούρα, κουρεύω – καρναβάλι, πέλμα, λουτρό – λούζω – λαβομάνο, νέκυσ – νεκρός, σάλτο, ίππος, πεζή – πεζικό – πόδι – ορθοπεδικός – πεζός, οίνος, φεμινισμός – θηλάζω – θηλυκός – θηλασμός, Γερμανία – γερμανικός, βίος – βιώνω – αβίωτος – βιοπορισμός, ρεπουμπλικάνος, στάση – σταθερός – στέκομαι, γάλα – λακτόζη, νάμα, ρίγος, σόλο – σολίστας, φλέω (=ρέω) – φλοίσβος (:ήχος των κυμάτων) – φλέβα, κοίτη, μαέστρος – μάστορας – μάστερ, πόση – κατάποση – δεσπότης – δέσποινα – δεσπόζω, σάλτο – σαλτάρω – σαλταδόρος, πόρτο (:λιμάνι), ουμανιστής – ουμανισμός

3. **α. Να μεταφερθούν τα παρακάτω ονόματα στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:**

pelles, fluminibus, agriculturae, venationibus, vitae, equestribus, civitas, proeliis

β. Να κάνετε Χ.Α. τα ακόλουθα:

remollescunt, sinunt, habetur

4. **Στις παρακάτω προτάσεις να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική (α) και η παθητική σε ενεργητική (β, γ)**

a. Cum civitas bellum gerit.

b. Magistratus creantur cum vitae necisque potestate (a Germanis)

c. Ehippiorum usus res turpis et iners habetur (a Germanis)